

2005-10-31

R E M I S S V A R

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

FI Dnr 05-4263-001

Finansinspektionen
P.O. Box 6750
SE-113 85 Stockholm
[Sveavägen 167]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Departementspromemorian Försäkringsbolags tillgång till patientjournaler (Ds 2005:13, Ju2005/4619/L2)

Dnr Fi/2005/4263

Sammanfattning

Justitiedepartementet har bett om synpunkter på förslagen och materialet i promemorian Försäkringsbolags tillgång till patientjournaler.

Finansinspektionen (FI) avstyrker huvudförslaget i promemorian, nämligen att försäkringsbolagens rätt att utnyttja generella fullmakter för att få in patientdata skulle begränsas och att en rutin för urval av information som bedöms relevant skulle införas. FI vill främst anföra att förslaget inte nu kan bedömas vara praktiskt genomförbart samt att Patientdatautredningens resultat bör inväntas.

Övriga förslag, såsom riktlinjer för utformning av fullmakter, fortsatt utredning av försäkringsbolagens tystnadsplikt och hantering av information om enskilda tillstyrks av FI.

1. Bör försäkringsbolagens rätt att utnyttja generella fullmakter begränsas?

Utredningen försöker lösa vad den uppfattar som problem till följd av att försäkringsbolagen utnyttjar generella fullmakter från dem som söker försäkring eller som lider skada. Problem som nämns är tillgång till överskottsinformation, övertolkning av information samt ett sviktande förtroende för hälso- och sjukvårdens från allmänhetens sida.

Förslaget till lösning, nämligen en begränsning i rätten att utnyttja generella fullmakter för att få ta in patientdata (journaler) och en rutin för att göra ett urval av information som bedöms vara relevant, riskerar emellertid att skapa fler problem än det löser och bör därför inte genomföras. En annan del av förslaget kan däremot vara värt att överväga, nämligen att riktlinjer för fullmaktsförfarande utfärdas i någon form. Det kan t.ex. röra formuleringar och information om syftet.

Nackdelarna är delvis av principiell art, delvis av praktisk natur. Till de principiella nackdelarna hör effekter på premier, villkor och tillgänglighet men även på återförsäkring och solvenskrav. Dessa nackdelar kan naturligtvis lagstiftaren vara beredd att godta för att uppnå mål som bedöms väga tillräckligt tungt, såsom skydd av den personliga integriteten.

Effekter på premienivå och kapitalkrav följer av att försäkringsbolagets kunskap om försäkringsrisk och faktisk skada kan komma att minska om informationstillgången reduceras. Informationsbrist leder till att en större marginal för osäkerhet i prissättningen måste tas ut i premien. En ytterligare konsekvens är högre återförsäkringspremier och en större osäkerhet om försäkringsresultatet, vilket motiverar ett högre kapitalkrav eller åtminstone en strängare syn på lämplig finansiell styrka för berörd verksamhet.

Förutom kostnadshöjningarna för försäkringstagarna kan negativa effekter för dessa på villkor och produktutformning blir resultatet av förslaget. Om effekten av förslaget blir att utredningstiden ökar, så kommer kunder som inte säkert kan beviljas försäkring på normala villkor att vara utan försäkringsskydd en längre tid än idag. En nackdel för skadelidande är att viktig information som kan vara gynnsam för regleringen av skadan skulle kunna bli förbisedd om endast ett urval av information görs ur patientjournalen.

De praktiska hindren för att förslaget ska kunna genomföras på ett bra sätt förefaller vara betydande och är otillräckligt belysta av utredningen. Det vore även olyckligt att inte avvakta den pågående Patientdatautredningen, vars resultat skulle kunna påverka hur frågan ska ses i ett större sammanhang. Här återfinns frågan om vikten av att patienten och de journalförande förstår värdet av korrekta patientdata och att det finns ett genomtänkt integritetsskydd för viss information, t.ex. om psykisk hälsa.

Bland de betydande praktiska hindren bör främst nämnas den förväntade ökade belastningen på arbetstiden för de 17 yrkesgrupper som är journalföringsskyldiga. Ett annat viktigt problem att lösa är frågan om ansvar för dem som ska göra urvalet och bearbetningen av patientdata. Ett tredje problem som bör nämnas är fall då den som införde uppgifter i journalen inte är tillgänglig eller då den hälsovårdande institutionen inte längre existerar.

Utredningen har inte kunnat övertyga om att dessa problem kan hanteras på ett godtagbart sätt.

Bör tystnadsplikten inom det enskilda försäkringsväsendet författningsregleras?

Finansinspektionen har inga invändningar mot detta förslags fortsatta beredning inom Regeringskansliet.

Bör försäkringsbolagens hantering av information om enskilda regleras i övrigt?

Finansinspektionen har ingenting att invända mot att Datainspektionen genomför projekt inom detta område samt att försäkringsbranschen initierar en översyn av vilka regler som bör styra gallring av handlingar.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Gent Jansson efter föredragning av Björn Palmgren. I den slutliga handläggningen har även enhetschefen Bo Lundgren.

Med vänliga hälsningar

FINANSINSPEKTIONEN

Gent Jansson

Björn Palmgren